

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้เป็นการศึกษาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเล่นวอลเลย์บอลก่อนและหลังการใช้กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวทางกายในการเล่นวอลเลย์บอลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนเวียงมอกวิทยา ซึ่งผู้ศึกษามีการวางแผนและวิธีการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนเวียงมอกวิทยา นักเรียนทั้งหมด 105 คน จากจำนวน 3 ห้องเรียน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 จำนวน 34 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้การศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการเคลื่อนไหวทางกายในการเล่นวอลเลย์บอล จำนวน 6 แผน และแบบฝึกทักษะการเคลื่อนไหวทางกายในการเล่นวอลเลย์บอล จำนวน 10 กิจกรรม ซึ่งสร้างโดยอาศัยหลักการของกลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง เวลาเรียนรวม 10 ชั่วโมง ซึ่งผู้ศึกษาได้คัดเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาขอบข่ายเนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้อุปกรณ์กีฬาและพลศึกษา
วิชาพื้นฐานกีฬาวอลเลย์บอล จุดประสงค์ปลายทาง และจุดประสงค์นำทางกีฬาวอลเลย์บอล

1.2 ศึกษารูปแบบวิธีการและขั้นตอนการใช้กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อน
ช่วยเพื่อน จากเอกสารที่เกี่ยวข้องและขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

1.3 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับ
จุดประสงค์และวิธีการเรียนรู้

1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผนและแบบฝึกทักษะการ
เคลื่อนไหวทางกายในการเล่นวอลเลย์บอล จำนวน 10 กิจกรรม ได้แก่

- กิจกรรมที่ 1 แบบฝึกทักษะการส่งเสริมสมรรถภาพนักกีฬาวอลเลย์บอล
- กิจกรรมที่ 2 แบบฝึกทักษะการเคลื่อนที่
- กิจกรรมที่ 3 แบบฝึกทักษะการสร้างความคุ้นเคยกับลูกวอลเลย์บอล
- กิจกรรมที่ 4 แบบฝึกทักษะการเล่นลูกสองมือล่าง
- กิจกรรมที่ 5 แบบฝึกทักษะการเล่นลูกสองมือบนหรือการเซต
- กิจกรรมที่ 6 แบบฝึกทักษะการตบ
- กิจกรรมที่ 7 แบบฝึกทักษะการหยอด
- กิจกรรมที่ 8 แบบฝึกทักษะการเสิร์ฟด้วยมือล่าง
- กิจกรรมที่ 9 แบบฝึกทักษะการเสิร์ฟด้วยมือบน
- กิจกรรมที่ 10 แบบฝึกทักษะการเล่นทีม

โดยแต่ละแผนการสอนประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการและขั้นตอน
การใช้กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นเตรียม

ผู้ศึกษาแนะนำทำความเข้าใจกับผู้เรียนซึ่งแจ้งความเป็นมาของกิจกรรมการเรียนการสอน
ของนักเรียน จำนวน 10 ชั่วโมง โดยเริ่มตั้งแต่ให้ผู้เรียนทดสอบทักษะพื้นฐานวอลเลย์บอลเพื่อ
จับคู่ผู้เรียน จากผลคะแนนที่ได้ตามทักษะพื้นฐานที่ทดสอบเรียงคะแนนจากมากไปหาน้อยแล้ว
แบ่งผู้เรียนที่ได้คะแนนมากทำหน้าที่เป็นนักเรียนผู้สอน ผู้เรียนที่ได้คะแนนน้อยเป็นนักเรียน
ผู้เรียนและเพื่อป้องกันการเลือกเพื่อนสนิทของตนจึงให้ผู้ที่ได้คะแนนน้อยหรือผู้เรียนเลือกคู่
นักเรียนผู้สอนก่อนเริ่มจากผู้ที่มีคะแนนน้อยสุดเลือกก่อนตามลำดับจนครบทุกคู่ จำนวน 17 คู่

ผู้ศึกษาทำความเข้าใจกับนักเรียนผู้สอน ซึ่งแจ้งบทบาทหน้าที่ผู้สอนและเทคนิคของ
การสังเกตเพื่อน การพูดแนะนำ แก้ไขเพิ่มเติมให้เพื่อนผู้เรียนมีความเข้าใจและพัฒนาทักษะ

พื้นฐานการเล่นวอลเลย์บอล โดยใช้เครื่องมือคือ แบบฝึกตามกิจกรรม โดยผู้ศึกษาทำหน้าที่สร้างความเข้าใจในแบบฝึกทักษะ เสริมความมั่นใจให้กับนักเรียนผู้สอน การเตรียมสถานที่และทั้งอุปกรณ์ฝึกทักษะวอลเลย์บอล รวมทั้งการให้คำแนะนำแก้ไขปัญหให้กับผู้เรียน ในขณะที่ดำเนินการศึกษาค้นคว้าแบบ

ผู้เรียนอบอุ่นร่างกายโดยใช้การอบอุ่นทั่วไปและการอบอุ่นร่างกายสำหรับกีฬา วอลเลย์บอลแต่ละกิจกรรมพร้อมๆ กัน และผู้เรียนแสดงความคิดเห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญของทักษะวอลเลย์บอล

ขั้นอธิบายและสาธิต

ผู้ศึกษาอธิบายถึงความสำคัญของการอบอุ่นร่างกายและความสำคัญของทักษะกีฬา วอลเลย์บอล โดยเลือกนักเรียนผู้สอนที่มีทักษะพื้นฐานกิจกรรมกีฬาค่อนข้างดี ออกมาสาธิตให้เพื่อนๆ ผู้เรียนอภิปรายประเด็นสำคัญของกิจกรรมวอลเลย์บอล สรุปอีกครั้งร่วมกัน

ขั้นฝึกหัดหรือปฏิบัติ

ผู้เรียนจับคู่ตามกลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวทางกายในการเล่นวอลเลย์บอล ผู้เรียนเพื่อนช่วยเพื่อนแต่ละคู่ ฝึกทักษะวอลเลย์บอลพร้อม ๆ กัน โดยแยกฝึกเป็นคู่ ตามแบบฝึกที่ผู้ศึกษาและนักเรียนผู้สอนได้ ทำความเข้าใจร่วมกัน ขณะฝึกกิจกรรม ให้ผู้คอยติชมแนะนำแก้ไข และผู้ศึกษาช่วยแนะนำเพิ่มเติม ระหว่างเรียนผู้เรียนสามารถผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้สอนเพื่อนได้ซึ่งบางกิจกรรมนักเรียนแต่ละคู่มีทักษะใกล้เคียงกัน บางกิจกรรมนักเรียนผู้เรียนมีทักษะดีและรูปร่างได้เปรียบกว่านักเรียนผู้สอน และให้นักเรียนได้ผลัดเปลี่ยนการจับคู่เพื่อให้เกิดการปรับตัวและได้เกิดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย และสามารถพัฒนาทักษะที่ตนเองได้เรียนรู้มาใช้แก้ปัญหาด้วยกลวิธีการเรียนรู้เพื่อนช่วยเพื่อนอย่างเต็มความสามารถ

ขั้นใช้หรือขั้นประเมินผล

ผู้เรียนนั่งรวมกัน อาสาสมัครหรือผู้เรียนแต่ละคู่ ออกมาปฏิบัติทักษะตามกิจกรรมที่ฝึก ให้เพื่อนร่วมกันประเมินว่าควรแก้ไข ปรับปรุง หรือชมเชย และใช้เกมทดสอบคล้องกับกิจกรรมแบบฝึกทักษะมาใช้ในเกมการแข่งขัน โดยให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง

ขั้นสรุป

ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปข้อควรแก้ไข ผู้ศึกษาเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เรียนสรุป และแนะนำการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.5 นำรูปแบบการจัดกิจกรรมที่สร้างขึ้นให้คณะกรรมการที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างให้ได้รูปแบบเนื้อหาและการประเมินผลที่ถูกต้องผู้เชี่ยวชาญพิจารณาหาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ (ฤตินันท์ สมุทรทัย, 2545, หน้า 170) พิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

+1	รู้สึกแน่ใจว่าวัดได้ตรงตามจุดประสงค์
0	รู้สึกไม่แน่ใจว่าวัดได้ตรงตามจุดประสงค์
-1	รู้สึกแน่ใจว่าไม่ได้วัดตรงตามจุดประสงค์

เมื่อรวมคะแนนการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เปรียบเทียบเกณฑ์ โดยกำหนดว่า ผลรวมคะแนนเกินครึ่งของคะแนนเต็ม ถือว่าแบบทดสอบใช้วัดตามจุดประสงค์ได้จริง แต่หากผลรวมไม่ถึงครึ่งของคะแนนเต็ม ถือว่าข้อสอบนั้นไม่ได้วัดตามจุดประสงค์จริง (ดูรายละเอียดภาคผนวก จ หน้า 83)

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผนและแบบฝึกทักษะการเคลื่อนไหวทางกายในการเล่นวอลเลย์บอล จำนวน 10 กิจกรรม ที่ได้รับการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างชั้น ม.1/1 โรงเรียนเวียงมอกวิทยา

1.7 นำผลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยของแต่ละรายการแล้วจดบันทึก

2. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

มีจุดประสงค์เพื่อใช้ในการประเมินพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มตัวอย่างในขณะที่เรียนด้วยกลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งผู้ศึกษาใช้เทคนิคการสร้างแบบสังเกตที่มีโครงสร้างเป็นแบบสังเกตที่มีรายการประเมินพฤติกรรมแบบประเมินค่าโดยการกำหนดการสังเกตไว้ล่วงหน้าอย่างแน่นอนว่าจะประเมินอะไรบ้าง ตามแนวคิดของ (เกียรติสุดา ศรีสุข, 2549, หน้า 130-136) ซึ่งมีหลักการขั้นตอนการสร้างแบบสังเกต ดังนี้

1. กำหนดพฤติกรรมการเรียนที่ต้องสังเกต โดยแบ่งเป็น 2 ประเด็นคือ

1.1 ความตั้งใจ หมายถึง มีความคล่องแคล่ว มีความสนุกสนาน ฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ ตรงต่อเวลาและปฏิบัติกิจกรรมครบทุกทักษะ

1.2 ความสนใจ หมายถึง ซักถามในเรื่องที่สงสัย ความพยายาม ฝึกทักษะ ปฏิบัติทักษะด้วยความเต็มใจ ให้ความร่วมมือและปฏิบัติทักษะตามขั้นตอน

2. สร้างเกณฑ์คุณภาพของพฤติกรรม เกณฑ์คะแนนการประเมินแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน กำหนดระดับคุณภาพของพฤติกรรมที่ผู้เรียนเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรม จำนวน 10 กิจกรรม แปลผลคะแนนการประเมินแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนขณะเรียน โดยรวมคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมที่ได้

3. นำแบบสังเกตพฤติกรรมไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบว่าพฤติกรรมที่สังเกตแต่ละรายการนั้นวัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาและนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

4. นำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยร้อยละของแต่ละรายการที่จัดบันทึกและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3. การดำเนินการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการทดลองการใช้กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวทางกายในการเล่นวอลเลย์บอล ที่โรงเรียนเวียงมอกวิทยา อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง จำนวน 10 กิจกรรม ใช้เวลาการสอนรวม 10 ชั่วโมง เป็นเวลา 5 สัปดาห์ โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาอธิบายให้ผู้เรียนทราบถึงการร่วมกิจกรรมการใช้กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน จุดประสงค์และความสำคัญของนักเรียนผู้สอนและนักเรียนผู้เรียน การวัดความสามารถทางทักษะพื้นฐาน เหน้กการให้คะแนน การจับคู่ตามกลวิธีเพื่อนช่วยเพื่อน

2. ทดสอบนักเรียนทุกคนเพื่อวัดทักษะพื้นฐานวอลเลย์บอลเรียงคะแนนจากน้อยไปหามากเพื่อจับคู่ผู้เรียน

3. ผู้ศึกษาสร้างความเข้าใจและชี้แจงให้นักเรียนผู้สอนเข้าใจถึงความสำคัญในการรับบทบาทและการทำหน้าที่ของการเป็นนักเรียนผู้สอนรวมทั้งอธิบายให้ผู้เรียนทราบถึงเทคนิคการช่วยเพื่อน วิธีการใช้คำพูด การพูดชมเชย การใช้คำถามเพื่อช่วย การให้ข้อมูลย้อนกลับ การตรวจแก้ไข การเสริมแรง การให้กำลังใจ และเกณฑ์การให้คะแนน จำนวน 17 คน

4. ทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดทักษะการเคลื่อนไหวทางกายในการเล่นวอลเลย์บอลในทุกกิจกรรม

5. ดำเนินกิจกรรมโดยการใช้กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

6. ทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดทักษะการเคลื่อนไหวทางกายในการเล่นวอลเลย์บอลหลังจากใช้กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

7. วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการใช้กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนก่อนและหลังเรียน

8. นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมรวบรวมคะแนนที่สะสมไว้ขณะฝึกปฏิบัติ และจากผลการเล่นทีมในกิจกรรมที่ 10 มาวิเคราะห์สรุปผล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาเปรียบเทียบโดยการ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนและหลังเรียน

การใช้กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนและหาค่า Paired Samples t-test Statistics

ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved